

Шульга С.В.,
к.е.н., доцент
доцент кафедри аудиту та підприємництва
Національна академія статистики, обліку та аудиту;
Кушнір Є.О.,
старший викладач
кафедри аудиту та підприємництва
Національна академія статистики, обліку та аудиту
(м. Київ)

НОВАЦІЇ ПРАВОВОГО СТАТУСУ АУДИТОРА В КОНТЕКСТІ ЗМІН ЗАКОНОДАВЧИХ ВИМОГ

Євроінтеграційні вектори удосконалення законодавчої бази в сфері аудиту в Україні на основі прийняття Закону України “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність” від 21 грудня 2017 р. № 2258-VIII [1], імплементація Директив ЄС сформували передумови для трансформації правового статусу аудиторів. Нововведення на законодавчому рівні є передумовою впровадження провідного досвіду європейських країн в частині забезпечення високої якості аудиторських послуг шляхом зміни правового статусу та рівня професійної підготовки аудиторів, їх атестації.

Закон України “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність” від 21 грудня 2017 р. № 2258-VIII [1] значно підвищив вимоги до атестації аудиторів, їх професійного навчання, дотримання етичних вимог та здійснення суспільного нагляду за аудиторською діяльністю. Встановлення жорстких вимог до теоретичної й практичної підготовки аудиторів з метою набуття права на провадження аудиторської діяльності, зміна порядку атестації, підвищення рівня відповідальності аудиторів, посилення вимог до незалежності та забезпечення якості діяльності аудиторів засвідчують зміну правого та соціального статусу аудитора. Прозорість діяльності аудиторів, ефективно налагоджена система безперервного професійного навчання та посилення контролю за їх діяльністю забезпечує зростання довіри суспільства, інвесторів, власників підприємств до діяльності аудиторів, та служіння останніх інтересам держави.

Відповідно до ст. 19 Закону України “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність” від 21 грудня 2017 р. № 2258-VIII аудитором може бути визнана фізична особа, яка: має вищу освіту; підтвердила високий рівень теоретичних знань та професійну компетентність шляхом успішного складення відповідних іспитів; пройшла практичну підготовку із провадження аудиторської діяльності.

Набуття практичного досвіду та підготовки особою, яка має намір стати аудитором (досвід роботи на посадах бухгалтера, ревізора, юриста, фінансиста, економіста, асистента аудитора не менше 15 років, або досвід роботи на зазначених посадах не менше 7 років та наявність успішного

стажування у суб'єкта аудиторської діяльності не менше 3 років) засвідчує суттєву роль при атестації аудиторів набуття професійних навиків та вміння їх застосовувати в ході здійснення аудиторської діяльності. Лише за умови дотримання зазначених оновлених вимог особа може бути атестована за результатами кваліфікаційного іспиту.

Дерегуляція й розмежування повноважень щодо атестації аудиторів та прийняття іспитів (на законодавчому рівні атестація аудиторів здійснюється комісією з атестації, а проведення кваліфікаційного іспиту та іспитів з теоретичних знань здійснюється незалежними центрами оцінювання знань, акредитованими комісією з атестації) сприятиме реалізації принципу незалежності, об'єктивності, конфіденційності при підготовці та оцінюванні знань аудиторів.

Одним із ключових механізмів забезпечення якості аудиторських послуг є безперервне професійне навчання аудиторів. Нажаль на законодавчому рівні дане питання розглянуто стисло й без належної деталізації. Окремі норми закону містять декларативний характер і на сьогодні відсутній механізм їх практичної реалізації. Зокрема, законом визначено: обов'язок аудитора дотримуватися вимог щодо безперервного професійного навчання; наведений перелік суб'єктів, які можуть проводити таке навчання; затвердження порядку безперервного професійного навчання аудиторів центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту. Разом з тим, до тепер зазначений вище порядок не розроблений, відсутні конкретні вимоги комісії з атестації до юридичних осіб, які можуть проводити безперервне професійне навчання, не розроблені відповідні програми навчання.

Встановлення нових вимог та обмежень (заборона займатися іншими, не сумісними з аудиторською діяльністю, видами підприємницької діяльності) до аудиторів, розробка оновленої концепції атестації та професійного навчання аудиторів, нормативне закріплення інституту професійного самоврядування аудиторів повинні сприяти послідовній імплементації позитивного міжнародного досвіду та підвищення престижу, довіри до аудиторської діяльності, поглиблення співпраці з міжнародними професійними організаціями бухгалтерів та аудиторів.

Список використаних джерел:

1. Закон України “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність” від 21 грудня 2017 р. № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#n261>